

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3125/2022. (III. 23.) AB VÉGZÉSE

eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény 1–14. §-ai alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény 1–14. §-ai alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a támadott rendelkezések ugyanis álláspontja szerint ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, illetőleg a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság elvével.
- [2] 1.1. Az Alkotmánybíróság a 4/2018. (IV. 27.) AB határozata (a továbbiakban: Abh.) rendelkező részének 2. pontjában megállapította: „az egyes kárpótlással összefüggő törvények módosításáról szóló 2016. évi CII. törvény hatályosulásával összefüggésben mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn, mert a törvényalkotó nem szabályozta, hogy a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény 15. § (2) bekezdésében a termőföld tulajdon megszerzésére megállapított vételi jog gyakorolható legyen minden olyan esetben, amikor a módosítás hatálybalépésekor a földalap kijelölése folyamatban volt. Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2018. december 31. napjáig tegyen eleget.”
- [3] Az Abh.-ban foglaltaknak eleget téve az Országgyűlés 2018. november 27-i ülésnapján elfogadta az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2018. évi XCI. törvényt, melynek 2. §-a a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvényt (a továbbiakban: Ámt.) egy új 25/B. §-sal egészítette ki. Az új rendelkezés értelmében „[a]zokban az esetekben, amikor a földalapot elkülönítéséről, illetve kijelöléséről szóló határozat az egyes kárpótlással összefüggő törvények módosításáról szóló 2016. évi CII. törvény hatálybalépése napján vagy azt követően vált végrehajthatóvá, a határozat alapján elkülönített, illetve kijelölt kárpótlási földalap tekintetében a kárpótlási árverés a 2016. évi CII. törvény hatálybalépése napját megelőző napon hatályos szabályok szerint tartható meg.”
- [4] 1.2. Az Abh. (és egyben jelen alkotmányjogi panasz) indítványozója ügyében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. december 13. napján kelt 27.K.30.604/2018/10. számú ítéletében a kárpótlási hatóságként eljáró Budapest Főváros Kormányhivatalát új földalap-kijelölési eljárás lefolytatására kötelezte. A Kormányhivatal ezen kötelezettségének nem tett eleget.
- [5] 1.3. Az Országgyűlés a 2020. tavaszi ülészakán elfogadta a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvényt (a továbbiakban: Tsztv.), melynek 2020. július 1. napján hatályba lépő 1. § (1) bekezdése értelmében azon földrészek, amelyekre az ingatlan-nyilvántartás szerint termelőszövetkezeti földhasználati jog van bejegyezve, 2021. január 1. napján az állam tulajdonába és a Nemzeti Földalapba kerülnek, mely alól a (2) bekezdés b) pontja kivételként nevesítette egyebek között azon földrészeket, amelyeket „a kárpótlási célú árve-

rezés érdekében a kárpótlási hatóság meghirdetett". A Tsztv. 2021. január 1. napján hatályba lépett 14. §-a hatályon kívül helyezte egyebek között az Ámt. 20–27. §-ait, így az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2018. évi XCI. törvénnyel beiktatott 25/B. §-t is.

- [6] 1.4. Az indítványozó álláspontja szerint a Tsztv. megfosztotta a vételi jogok gyakorlásától azon jogosultakat, akiknek a földalap-kijelölési eljárása a törvény elfogadásakor még folyamatban volt, mely érvelése szerint kizárólag egyetlen szövetkezetet (a solymári Rozmaring Szövetkezetet) érintett. Az indítványozó érvelése szerint azáltal, hogy a jogalkotó úgy helyezte hatályon kívül az Abh.-ban megállapított mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség orvoslása érdekében megalkotott Ámt. 25/B. §-át, hogy az Országgyűlésnek tudomása volt arról, hogy az Abh. indítványozója ügyében a kárpótlási eljárás még folyamatban van, sérült a B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság és jogbiztonság követelménye, a XV. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma és a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság döntésének meghozatala előtt az Ügyrend 36. § (3) bekezdése alapján megkereste az agrárminisztert, hogy az indítvánnyal, illetőleg az érintett jogszabályi rendelkezésekkel kapcsolatban fejtsen ki álláspontját.
- [8] Az agrárminiszter állásfoglalásában arról tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, hogy a Tsztv. elfogadását követően az érintett kárpótlási jogosultak érdekeit képviselő Érdekegyeztető Fórum képviselői és az érintett település önkormányzatának vezetői megkeresték az Agrárminisztériumot, az egyeztetések eredményeként pedig előreláthatóan az Országgyűlés 2021. őszi ülészsaka fogja tárgyalni az alkotmányjogi panaszban is jelzett alkotmányossági probléma orvoslására szolgáló törvényt.
- [9] 3. Az Országgyűlés 2021. december 14-i ülésnapján elfogadta a 2021. évi CXLV. törvényt az egykori Rozmaring Mezőgazdasági Termelőszövetkezet működési területén kárpótlásra váró személyek helyzetének rendezéséről (a továbbiakban: Kárpótlási törvény). A törvény 4. § (2) bekezdése érdekében a kompenzációra jogosultak (így az indítványozó is) a kompenzációs jogosultság aranykorona-értékét megállapító határozatban nevesített kompenzációra jogosult, melyet a határozat véglegessé válását követően, de legkésőbb 2022. június 30. napjáig kérelmezhet. Ezen időszak alatt a kompenzációra jogosultak (így az indítványozó is) választásuk szerint pénzbeli kompenzáció kifizetését vagy földterület juttatását kérhetik, míg 2022. augusztus 31. napját követően már csak pénzbeli kompenzációra tarthatnak igényt. A pénzbeli kompenzáció mértéke a Tsztv. rendelkezéseivel azonosan aranykorona jogosultságunként 50 000 Ft [5. § (1) bekezdés, Tsztv. 4. § (2) bekezdés]. Mindez azt jelenti, hogy a törvény rendelkezései értelmében az indítványozó (az Abh.-ban foglaltakkal is összhangban) egy meghatározott időszakra ismételt jogosultságot szerzett arra, hogy választása szerint akár pénzbeli kompenzációban, akár földterületben részesülhessen.
- [10] 4. Az Abtv. 59. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerint kivételesen a nyilvánvalóan okafoyottá váló ügyek esetén a folyamatban levő eljárást megszüntetheti. Az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja értelmében okafoyottá válik az indítvány különösen, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.
- [11] Tekintettel a Kárpótlási törvény idézett rendelkezéseire, az indítványban állított alaptörvény-ellenesség vizsgálata okafoyottá vált, ugyanis a törvény kifejezetten az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban is megjelölt alkotmányossági probléma orvoslását célozza, az Abh. rendelkező részének 2. pontjában megállapított mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességre is figyelemmel, a törvény pedig ismételtan megteremti annak lehetőségét, hogy az indítványozó választása szerint pénzbeli kompenzációban vagy földterület-juttatásban részesüljön. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 59. §-a, valamint az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján eljárását a rendelkező részben foglaltak szerint megszüntette.

Budapest, 2022. március 1.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3/2021.

